

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/33225 6K 12

Sayı : Z-81625851-610- 413
Konu : Soru Önergesi (7/33225)

31.08.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.09.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1695726 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Bursa Milletvekili Sayın Kayıhan PALA tarafından yöneltilen 7/33225 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap aşağıda sunulmuştur.

“Anayasamızın 53 üncü maddesinde; işçiler ve işverenlerin, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahip oldukları ve toplu iş sözleşmelerinin nasıl yapılacağına kanunla düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

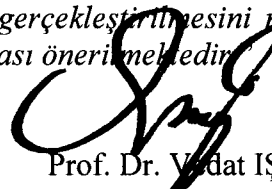
6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında: ‘Bu Kanunun amacı, işçi ve işveren sendikaları ile konfederasyonların kuruluşu, yönetimi, işleyişi, denetlenmesi, çalışma ve örgütlenmesine ilişkin usul ve esaslar ile işçilerin ve işverenlerin karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumları ile çalışma şartlarını belirlemek üzere toplu iş sözleşmesi yapmalarına, uyuşmazlıkları barışçı yollarla çözümlemelerine, grev ve lokavta başvurmalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.’ hükmü mevcuttur. Anayasamız ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu, taraflar arasında serbest toplu pazarlık sistemini öngörmüştür. Bu bağlamda tarafların toplu iş sözleşmelerine yasalarca yasaklanmamış olmak koşuluyla serbest iradelerini kullanarak istedikleri hükümleri koyma konusunda serbestlikleri bulunmaktadır.

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 47 nci maddesinin ikinci fıkrasında: ‘İşçi sendikası, çağrı tarihinden itibaren otuz gün içinde yapılacak olan ilk toplantıya gelmez veya aynı süre içinde toplu görüşmeye başlamazsa yetkisi düşer.’ hükmü yer almaktadır.

Gerek toplu iş sözleşmeleri görüşmeleri sırasında, gerekse taraflar arasında imzalanarak yürürlüğe konulmuş bir toplu iş sözleşmesinin hükümlerinin uygulanması aşamasında, taraflar dışında herhangi bir kişi veya kuruluşa müdahale hakkı tanınmamış olup işçilerle işverenler arasında hizmet akdinden, toplu iş sözleşmesinden veya 4857 sayılı İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının kesin olarak çözüme bağlanması görev ve yetkisi iş mahkemelerine ait bulunmaktadır.

Çalışma hayatına ilişkin Bakanlığımızca yürütülen teftişler; geçmiş yıllara ait istatistikî veriler, ulusal politikalar ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak, çalışma hayatının riskleri ve öncelikleri ile Bakanlığımızın kaynakları dikkate alınmak suretiyle programlı teftişler ve program dışı teftişler şeklinde yürütülmektedir. Programlı teftişler, çalışma hayatındaki sorunların değerlendirilmesi ve önceliklendirilmesi sonucu belirlenen alanlarda veya sektörlerde yahut özel bir risk grubu hedeflenerek belirlenen işyerlerinde çalışma hayatı ile ilgili mevzuat hükümlerinin tamamının veya bir kısmının uygulanmasının denetlenmesi amacıyla gerçekleştirilen teftişlerdir. İncelemelerden oluşan program dışı teftişler ise programlı teftişler dışında kalan ihbar, şikâyet vb. talepler üzerine veya Bakanlığımıza intikal eden evraklardan teftiş hizmetiyle bağdaşır nitelikte olanların teftiş programına alınması sonucu gerçekleştirilmektedir. Söz konusu ilkeler doğrultusunda teftişlerin gerçekleştirilmesini müteakip tespit edilen ve işverence giderilmeyen ihlallere idari para cezası uygulanması önerilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Vedat IŞIKHAN
Bakan